

Sygn. akt I KK 66/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Paweł Wiliński

Protokolant Anna Kuras

w sprawie **K. S.**

skazanego z art. 178a § 4 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 3 czerwca 2020 r.

kasacji, wniesionej przez prokuratora na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt VII Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w O.

z dnia 15 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K (...),

**uchyla pkt I zaskarżonego wyroku, a kosztami postępowania
kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sygn. akt I KK 66/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2019 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w O. uznał K. S. za winnego popełnienia dwóch zarzuconych mu w akcie oskarżenia czynów wypełniających znamiona występków określonych w art. 178a § 4 k.k. i po ustaleniu, że czyny te stanowią ciąg przestępstw na podstawie art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. skazał oskarżonego na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt I wyroku). Nadto, na podstawie art. 42 § 3 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych (pkt II wyroku), na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec niego świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt III wyroku) oraz obciążył go w całości kosztami sądowymi, w tym opłatą (pkt IV wyroku).

Wyrok ten, w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych zaskarżył na niekorzyść oskarżonego prokurator Prokuratury Rejonowej w O.. W apelacji zarzucił „obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 43a § 2 k.k. polegającą na orzeczeniu wobec oskarżonego K. S. świadczenia pieniężnego w wysokości 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, mimo że oskarżony skazany został za dwa przestępstwa z art. 178a § 4 k.k., stąd obligatoryjnie należało orzec świadczenie pieniężne za każde z nich”. Przy tak zredagowanym zarzucie skarżący wniósł o „zmianę zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze i środkach karnych na niekorzyść oskarżonego i wymierzenie oskarżonemu na podstawie art. 43a § 2 k.k., za każde z zarzucanych przestępstw, świadczenia pieniężnego w wysokości po 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej”.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z dnia 25 czerwca 2019 r., sygn. akt VII Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w punkcie III w ten sposób, że na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w kwocie 10.000 zł za każdy z czynów, tj. za czyny z punktu I i II aktu oskarżenia (pkt I wyroku), a w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt II

wyroku), zwalniając oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze (pkt III wyroku).

Orzeczenie Sądu odwoławczego zaskarżył, wniesioną na korzyść skazanego K. S. kasacją, w części co do środków karnych, prokurator Prokuratury Rejonowej w O. zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa materialnego, a mianowicie obrazę art. 91 § 1 k.k. polegającą na jego wadliwym zastosowaniu przy wymiarze K. S. środka karnego w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 10.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, poprzez orzeczenie przedmiotowego świadczenia za każdy z kwalifikowanych z art. 178a § 4 k.k. czynów składających się na ciąg przypisanych mu przestępstw, podczas gdy z konstrukcji art. 91 § 1 k.k. wynika, że zawarta w tym przepisie dyrektywa nakazująca wymierzenie jednej kary za wszystkie przestępstwa składające się na ciąg przestępstw, ma odpowiednie zastosowanie do orzekania środków karnych tego samego rodzaju”. W konkluzji oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w O..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja prokuratora wniesiona na korzyść skazanego jest oczywiście zasadna, co umożliwiło jej uwzględnienie na posiedzeniu bez udziału stron w oparciu o przepis art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie w szczególności oskarżyciel publiczny podniósł, że uwzględniając podniesiony w apelacji wniesionej na niekorzyść K. S. zarzut obrazy art. 43a § 2 k.k. i dokonując korekty zaskarżonego wyroku sądu *meriti* w zakresie zawartego w pkt III orzeczenia o świadczeniu pieniężnym na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, Sąd drugiej instancji naruszył w sposób rażący art. 91 § 1 k.k., co zresztą Sąd ten w sporządzonym pisemnym uzasadnieniu swojego wyroku sam zauważył.

Nie może budzić wątpliwości, że w razie skazania za przestępstwa składające się na ciąg przestępstw przewidziany w art. 91 § 1 k.k., zawarta w tym przepisie dyrektywa nakazująca wymierzenie jednej kary za wszystkie

przestępstwa ma odpowiednie zastosowanie do orzekania środków karnych tego samego rodzaju. Pogląd taki, wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 września 2002 r., I KZP 21/02 (OSNKW 2002, z. 11-12, poz. 475), obecny skład orzekający w całej rozciągłości podziela i nie znajdując powodów aby od tego poglądu odstępować do tej uchwały oraz motywacji zawartej w jej pisemnych motywach się odwołuje, traktując ją jako integralną część niniejszego uzasadnienia.

Oczywiste więc jest, że zawarte w pkt III wyroku Sądu Rejonowego w O. rozstrzygnięcie o orzeczeniu jednego środka karnego określonego w art. 39 pkt 7 k.k. w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej było postąpieniem trafnym, a podniesiony w zwykłym środku odwoławczym przez prokuratora zarzut obrazy przepisu prawa materialnego – art. 43a § 2 k.k. – na uwzględnienie nie zasługiwał. Dokonana w pkt I wyroku Sądu Okręgowego w O. błędna zmiana pkt III wyroku Sądu Rejonowego w O. i orzeczenie dwóch świadczeń pieniężnych za każdy z popełnionych w ramach ciągu przestępstw czynów z art. 178a § 4 k.k. miała przy tym niewątpliwie istotny wpływ na treść zaskarżonego kasacją wyroku, skutkowała bowiem obciążeniem skazanego dwoma świadczeniami zamiast jednego.

Sąd Najwyższy uznał jednocześnie w tym układzie procesowym, przy oczywistej trafności samego zarzutu naruszenia wskazanego w kasacji przepisu prawa materialnego, za zbędne powtarzanie – o co wnioskuje skarżący – postępowania w instancji *ad quem*. Treść zarzutu zawartego w apelacji nie uprawnia bowiem do ewentualnej korekty zaskarżonego przez oskarżyciela publicznego wyroku Sądu pierwszej instancji w zakresie wysokości świadczenia pieniężnego, gdyż podniesiony został w niej wyłącznie zarzut obrazy art. 43a § 2 k.k. polegający na nieorzeczeniu świadczenia pieniężnego za każdy wchodzący w skład ciągu przestępstw czyn, a nie niewspółmierność samego świadczenia. W efekcie bezprzedmiotowe stało się powtórne procedowanie przez Sąd Okręgowy w O. , skoro samo uchylene pkt I zaskarżonego kasacją wyroku powoduje powrót do poprawnego rozstrzygnięcia zawartego w pkt III orzeczenia sądu *a quo*.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku, obciążając jednocześnie Skarb Państwa kosztami postępowania kasacyjnego.

